

Ligger Sverige i Iran?

- textfrågor, diskussion- och skrivuppgifter

Ämne: svenska, svenska som andraspråk, samhällskunskap

Årskurs: 7-9, gymnasiet, vux och SFI

Lektionstyp: textfrågor, diskussionsuppgift, skrivuppgifter,

Lektionsåtgång: 2-6

Den här lektionen är skriven av Jenny Edvardsson.

Jenny är lärare i svenska och historia på Wendesgymnasiet i Kristianstad.

Läs gärna mer på hennes blogg: jennypawendes.blogspot.se

Introduktion

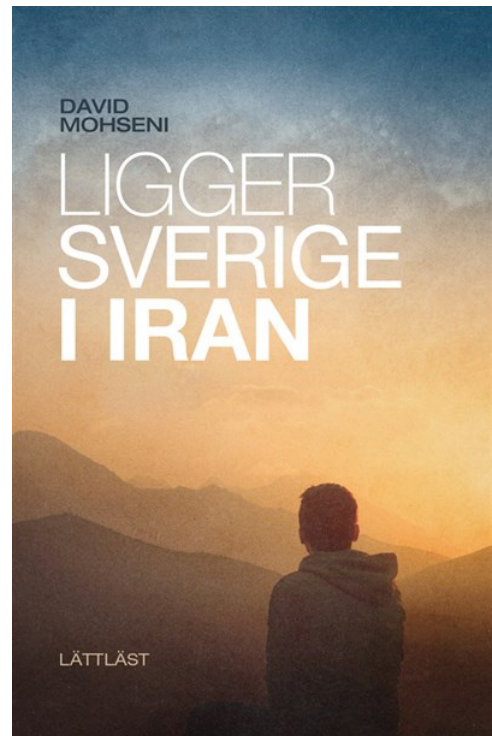
Denna bok bygger på David Mohsenis egen flykt från Afghanistan till Sverige. Det är en bok om flykt, utsatthet och människans överlevnadsinstinkt. I boken använder David en annan stavning på sitt namn nämligen Dawod.

Inför läsning – skapa förförståelse

För att få en förförståelse för boken och vad den kommer att handla om kan du ta hjälp av de tre frågorna nedan.

Låt gärna eleverna reflektera enskilt och skriva ner sina svar innan du lyfter frågorna i helklass.

1. Titta på boktitel, omslag, författarnamn och baksidestext. Vad för slags bok verkar det vara?
2. Vad tror du att boken kommer att handla om? Vad är det som får dig att tro detta?
3. Har du läst någon bok tidigare som du tycker påminner om denna? Vilken är det, i så fall?

MTM:s skolwebb

mtm.se/skola

Textfrågor - till de inledande kapitlen

Talibaner i bergen

1. Vad får du reda på om huvudpersonen (jaget)?
2. Var bor familjen?
3. Vad äger familjen?
4. Vad är palo för något och vad används det till?

Det skadade fåret

1. Huvudpersonen har ett arbete att sköta. Vad är det för arbete?
2. Vad händer med fåret när det hoppar ner från stenen?
3. Familjen odlar opium på sin mark? Varför det?
4. Huvudpersonen går vilse i majsältet. Hur hittar han ut?

Talibanerna närmar sig

1. Huvudpersonen vill inte gå i skola. Varför inte?
2. Varför stod talibanerna med vapen runt familjens hus?
3. Talibanerna vill att Ali ska gå i en islamsk skola i närheten av Pakistan. Vad tror pappan i familjen att talibanerna kommer att göra med Ali om han börjar i den skolan?

Första skoldagen

1. Hur såg skolan ut?
2. Pappan säger åt huvudpersonen att han ska se upp för okända människor? Varför ska han göra det?

Tre önskningar

1. Vilka tre önskningar har huvudpersonen?
2. Vad betyder ordet badbadak?
3. Av vad bygger huvudpersonen sin drake?
4. Vilka regler har talibanerna för män och kvinnor, för pojkar och flickor?

Världens snällaste människa

1. Vad händer om man inte klarar matteprovet eller språkprovet i skolan?
2. Hur går det för huvudpersonen på de två proven?
3. Huvudpersonen blir glad över de presenter som pappan har med sig hem efter sin resa. Hur märker man det?

Diskussionsuppgift - Utanförskap

Denna uppgift bygger på modellen EPA (Enskilt – Par – Alla). Först får var och en skriva ner sina tankar kring de olika frågorna. Därefter får eleverna parvis eller i mindre grupper diskutera frågorna och slutligen lyfts frågorna i helklass.

Vid flertalet tillfällen i boken upplever Dawod ett utanförskap. Du ska nu få diskutera utanförskap genom följande frågor:

1. Hur skulle du förklara begreppet utanförskap?
2. Hur upplever Dawod utanförskap i boken? Ge exempel.
3. Vad är det som gör att man upplever utanförskap? Punkta ner det du kan komma på.
4. Tänk dig in i Dawods situation. Om du hade varit Dawod vad tror du att du skulle uppleva som svårast när du kom till ett nytt land?

Skrivuppgifter

Nedan följer två olika skrivuppgifter. Den första är att skriva ett fortsättningskapitel på boken *Ligger Sverige i Iran?*. Den andra är att skriva en debattartikel.

Fortsättningskapitel till boken

Boken *Ligger Sverige i Iran?* bygger på Davids liv och hans flykt från Afghanistan till Sverige. Din uppgift blir att ta reda på mer om David. Du kan söka information på Internet genom att söka på "David Mohseni" eller på "Ligger Sverige i Iran".

Ta hjälp av frågorna:

- Vad hände när David kom till Sverige?
- Hur ser hans liv ut nu?
- Vad gör han?

Informationen som du får fram ska du använda till att skriva ett fortsättningskapitel på boken. Kapitlet ska ha rubriken *Dawod i Sverige*.

Debattartikel om människosmuggling

I boken får du möta Dawod och hans kamp för att ta sig till Sverige. Flera gånger får Dawod ta hjälp av människosmugglare för att komma vidare på sin resa. Är människosmugglare goda eller onda? Vad tycker du efter att ha läst boken?

Din uppgift blir att skriva en debattartikel, där du presenterar din åsikt, din tes, om människosmugglare. Anser du att de är goda eller onda? Du ska lyfta fram argument som stödjer din tes. Använd gärna exempel från boken för att förtydliga din åsikt.

Är du osäker på hur man skriver en debattartikel finns det flera bra förklaringar på Internet. Du kan exempelvis ta hjälp av någon av följande sidor:

<http://läxhjälp.nu/guider/svensktexter/skriva-debattartikel/>

https://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.234581!/2xdebattartikel.pdf

Men jag fick inte.
Minst sex timmar måste jag stanna
för att djuren skulle hinna bli mätta.
Kom jag hem för tidigt en dag,
slog pappa mig och skickade mig tillbaka till bergen.

Jag hade inget val.
När jag blev ledsen somnade jag ibland,
trots att ormar kunde bita mig.
Vem skulle bry sig om mig, om jag dog, tänkte jag.

Jag vande mig vid att vara ensam
med fåren och getterna.
Någon klocka hade jag inte,
men skuggorna sa ungefär vad klockan var.
Skuggorna talade om
när jag kunde gå hem från bergen.

En dag var det väldigt varmt.
Skuggorna visade att det var ungefär mitt på dagen.
Fåren och getterna sprang till skuggan.
Ett får kom lite efter de andra.
Det skuttade upp på en stor sten.
De andra fåren lät bä bä, liksom för att ropa på det.
Även jag ropade bä bä.
Då hoppade fåret ner,
men ramlade med magen på en vass sten.
Magen sprack upp.
Jag blev så rädd att jag först inte ville närma mig fåret.

Efter ett tag vågade jag gå fram,

jag såg hur magen välldes ut.
Jag försökte stoppa tillbaka den, men det gick inte.
Magen var väldigt varm.
Säkert skulle pappa bli arg och slå mig hårt
när han såg fåret.

– Du har ingen koll, skulle han kanske säga.

Jag sprang hem med sår under fötterna.
Mina skor var trasiga, hälften av sulorna var borta.
När jag närmade mig vårt hus,
tittade jag runt för att se om pappa var där.
Jag vågade inte tala om för honom vad som hade hänt.
Först berättade jag för mamma om fåret som höll på att dö.

Sedan såg jag hur mamma gick ner till pappa
och berättade om det skadade fåret.
Pappa blev rasande och skrek efter mig.
Jag gömde mig tills han lugnade ner sig.
Då gick jag med honom och min storebror Ali
för att hämta det döda djuret.

– Det blir kebab ikväll till middag, sa pappa till oss.

*

Efter olyckan med fåret ville pappa att jag skulle jobba
med odlingarna tillsammans med honom och Ali.
Jag måste hjälpa till att odla och vattna överallt.
Jag blev nervös, jag ville inte arbeta med pappa.
Han kunde snabbt bli arg om jag gjorde någonting fel.

Talibanerna närmar sig

Vi odlade majs, vete och opium. Vete var enkelt att vattna.

Majs och opium var besvärligare.

Senare förstod jag att talibanerna

tvingade min pappa att odla opium.

De tog opiumet från oss och sålde för massor av pengar.

Majsen var två gånger längre än jag själv

och jag måste gå in i majsfälten och vattna de torra ställena.

På dagen var det väldigt varmt,

även om majsen skuggade lite.

Jag ville sätta mig och vila någonstans, men vågade inte.

Kanske fanns det råvar bland majsen.

Pappa var irriterad på rävarna, som åt av majsen.

I majsfältet var jag fast. Jag var vilse och såg ingenting.

Majsen stod tät. Jag halkade flera gånger.

Jag ropade efter pappa och mamma, men ingen hörde mig.

Plötsligt hörde jag någon ropa mitt namn.

– Dawod, Dawod!

Det var min storebror Alis röst.

– Stanna där du är så att jag kan hitta dig.

Efter en stund hittade han mig.

Först blev Ali arg, sedan retades han:

– Vilken bebis du är som inte hittar ut ur majsfältet!

I byn fanns en Koranskola där pojkar läste till präster.

Men det här året öppnade en ny skola i byn.

Det var ingen Koranskola,

men inga flickor eller kvinnor fick gå där.

Varken mamma eller pappa kunde läsa eller skriva.

Jag tror att det var därför som pappa ville att jag skulle gå i skolan.

Pappa bestämde att jag skulle gå i skolan på förmiddagarna och hjälpa Ali på fälten på eftermiddagarna.

Men skolan fick vänta. Kriget kom allt närmare.

Varje dag kunde vi höra hur talibanerna sköt.

Det kändes som att det aldrig skulle ta slut, jag började förstå att krig var farligt.

Jag var glad att slippa skolan.

Jag var stressad inför mötet med nya människor.

Stigen ner till byn och skolan skrämde mig, jag drömde mardrömmar.

Mamma och pappa var oroliga.

På kvällarna pratade de om striderna mellan talibaner och polis.

Varje dag hörde vi hur de sköt på varandra.

Ibland bråkade mina föräldrar om talibanerna, de trodde inte att vi barn hörde.